

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (deveti senat)

z dne 7. septembra 2017*

„Predhodno odločanje – Obdavčenje – Obdavčitev energentov in električne energije – Direktiva 2003/96/ES – Področje uporabe – Člen 2(4)(b) – Električna energija, ki se poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo – Pojem“

V zadevi C-465/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Finanzgericht Düsseldorf (finančno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija) z odločbo z dne 19. avgusta 2015, ki je na Sodišče prispela 3. septembra 2015, v postopku

Hüttenwerke Krupp Mannesmann GmbH

proti

Hauptzollamt Duisburg,

SODIŠČE (deveti senat),

v sestavi E. Juhász, predsednik senata, C. Vajda (poročevalec), sodnik, in K. Jürimäe, sodnica,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodna tajnica: X. Lopez Bancalari, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. novembra 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Hüttenwerke Krupp Mannesmann GmbH K. Möhlenkamp, odvetnica, in C. Palme,
- za Hauptzollamt Duisburg H. Tulowitzki in P. Germelmann, agenta,
- za vlado Združenega kraljestva M. Holt in D. Robertson, agenta, skupaj z M. Gray, barrister,
- za Evropsko komisijo F. Tomat in M. Wasmeier, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 19. januarja 2017

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 2(4)(b), tretja alineja, Direktive Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 405).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Hüttenwerke Krupp Mannesmann GmbH (v nadaljevanju: Hüttenwerke Krupp) in Hauptzollamt Duisburg (glavni carinski urad v Duisburgu, Nemčija, v nadaljevanju: glavni carinski urad) glede zavrnitve zahtevka za davčno oprostitev, ki ga je družba Hüttenwerke Krupp vložila za električno energijo, ki jo je novembra 2012 uporabila za delovanje pihalnika.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah od 2 do 7, 11, 12 in 22 Direktive 2003/96 je navedeno:
 - „(2) Odsotnost določb Skupnosti, s katerimi se nalaga najnižja stopnja obdavčitve za električno energijo in energente razen mineralnih olj, lahko negativno vpliva na pravilno delovanje notranjega trga.
 - (3) Pravilno delovanje notranjega trga in doseganje ciljev drugih politik Skupnosti zahtevata določitev najnižje ravni obdavčitve na ravni Skupnosti za večino energentov, vključno z električno energijo, zemeljskim plinom in premogom.
 - (4) Precejšnje razlike v nacionalnih ravneh obdavčitve energije, ki jih uporabljajo države članice se lahko izkažejo kot škodljive za nemoteno delovanje notranjega trga;
 - (5) Določitev ustreznih najnižjih ravni obdavčitve na ravni Skupnosti lahko omogoči zmanjšanje obstoječih razlik v nacionalnih ravneh obdavčitve.
 - (6) V skladu s členom 6 Pogodbe [ES], se okoljevarstvene zahteve morajo vključiti v opredelitev in izvajanje drugih politik Skupnosti.
 - (7) Kot podpisnica Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja je Skupnost ratificirala Kjotski protokol. Obdavčitev energentov in, kjer je primerno, električne energije, je eden od instrumentov, ki so na razpolago za doseganje ciljev Kjotskega protokola.
- [...]
- (11) Davčna ureditev v zvezi z izvajanjem tega pravnega okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije je v pristojnosti vsake posamezne države članice. V tem pogledu se države članice lahko odločijo, da ne bodo povečale skupne davčne obremenitve, če menijo, da bi izvajanje takšnega načela davčne nevtralnosti lahko prispevalo k prestrukturiranju in posodobitvi njihovih davčnih sistemov s spodbujanjem ravnanja, ki prispeva k boljšemu varovanju okolja in večji uporabi delovne sile.
- (12) Cene energije so ključni elementi energetske, transportne in okoljske politike Skupnosti.

[...]

(22) Za energente praviloma velja pravni okvir Skupnosti, če se uporabljajo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo. V tem pogledu narava in logika davčnega sistema narekujeta, da se iz obsega okvira izključi dvojno uporabo energentov in njihovo uporabo kot negoriv kakor tudi za mineraloške postopke. Električna energija, ki se uporablja na podoben način, se mora obravnavati enakovredno.“

4 S členom 1 Direktive 2003/96 se od držav članic zahteva, naj uvedejo obdavčitev energentov in električne energije v skladu z njenimi določbami.

5 Člen 2(1) navedene direktive opredeljuje energente z določitvijo seznama izdelkov iz oznak kombinirane nomenklature, navedene v Prilogi I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 2, str. 382). Člen 2(2) navedene direktive določa, da se ta direktiva uporablja tudi za električno energijo iz oznake 2716 navedene nomenklature.

6 Člen 2(4) te direktive določa:

„Ta direktiva ne velja za:

[...]

(b) naslednjo uporabo energentov in električne energije:

- energente, ki se uporabljajo za druge namene kot za pogonsko gorivo ali kot gorivo za ogrevanje,
- dvojno uporabo energentov.

Energent ima dvojno uporabo, kadar se uporablja tako kot gorivo za ogrevanje kakor tudi za druge namene kot za pogonsko gorivo in gorivo za ogrevanje. Uporaba energentov za kemijsko redukcijo in elektrolitične in metalurške procese šteje za dvojno uporabo,

- električno energijo, ki se poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo in elektrolitične in metalurške procese,

[...]“

Nemško pravo

7 Člen 9a(1) Stromsteuergesetz (zakon o davku na električno energijo) v različici, ki velja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari, določa:

„Na predlog se odobri popust, povračilo ali nadomestilo davka na električno energijo, če se dokaže, da je bila električna energija obdavčena in da jo je podjetje v proizvodnem sektorju uporabilo

[...]

4. za postopke kemijske redukcije,

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 8 Družba Hüttenwerke Krupp upravlja jeklarno. Proizvaja surovo železo pri visoki temperaturi v plavžih, in sicer po postopku kemijske redukcije iz železove rude in koksa.
- 9 Naprava zajema pihalnike, ki jih poganjajo električni motorji in s katerimi se zunanji zrak zgosti, da je odveden v ogrevalnike zraka. Zunanji zrak se za tem segreje, nato pa je z drugimi pihalniki vpihnjen v plavž, kjer nastane kemijska redukcija, pri kateri se železova ruda z dodajanjem ogljikovega monoksida pri visoki temperaturi postopoma spremeni v železo. Vpihovanje stisnjene vročega zraka je potrebno za sprožitev in ohranjanje kemijske redukcije v plavžu.
- 10 Družba Hüttenwerke Krupp je 26. aprila 2013 pri glavnem carinskem uradu na podlagi člena 9a zakona o davku na električno energijo zaprosila za oprostitev za 20.585,2 MWh električne energije, ki jo je novembra 2012 uporabila za delovanje pihalnika. Glavni carinski urad je z odločbo z dne 4. junija 2013 to zahtevo zavrnil. Prav tako je zavrnil pritožbo, ki jo je družba Hüttenwerke Krupp vložila zoper to odločbo.
- 11 Družba Hüttenwerke Krupp je pri predložitvenem sodišču vložila tožbo zoper navedeno odločbo.
- 12 Trdi, da pojem „električna energija, ki se poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo“ iz člena 2(4)(b), tretja alineja, Direktive 2003/96 zajema vse odjeme električne energije za namene kemijske redukcije, kot to kaže izraz „za“ v besedilu te določbe. Po njenem mnenju ta pojem zajema celoten postopek izvedbe kemijske redukcije brez razlikovanja med različnimi fazami postopka. Del postopka kemijske redukcije naj bi bila tudi proizvodnja in transport stisnjene zraka, brez česar ta postopek ni možen.
- 13 Glavni carinski urad pa trdi, da se mora električna energija neposredno uporabljati za postopke kemijske redukcije, in ne v dodatnih ali pomožnih napravah v drugih fazah proizvodnje, četudi so te naprave nujno potrebne za proizvodnjo surovega železa. Za električno energijo, ki se uporablja v pihalniku, ki deluje pred dejanskim postopkom kemijske redukcije, naj se ne bi štelo, da se neposredno uporablja za ta postopek.
- 14 Predložitveno sodišče navaja, da je rešitev spora, ki ga obravnava, odvisna od razlage izrazov iz člena 9a(1) zakona o davku na električno energijo v različici, ki velja za dejansko stanje v postopku v glavni stvari, s katerim se izvaja člen 2(4)(b), tretja alineja, Direktive 2003/96.
- 15 Predložitveno sodišče meni, da je uporaba segretega zunanjega zraka v plavžu nujni sestavni del postopka v plavžu in torej postopka kemijske redukcije, ki ga zato ni mogoče opredeliti kot „predhodnega, že zaključenega dela postopka“. Dodaja, da se stisnjen vroč zrak proizvaja zgolj za oskrbo plavža z enim od elementov, ki je nujno potreben za kemijsko redukcijo.
- 16 V teh okoliščinah je Finanzgericht Düsseldorf (finančno sodišče v Düsseldorfu, Nemčija) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 2(4)(b), tretja alineja, Direktive [2003/96] [...] glede postopka za proizvodnjo surovega železa v plavžih razlagati tako, da se tudi električna energija za pogon pihalnikov šteje za električno energijo, ki se v glavnem uporablja za kemijsko redukcijo?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 17 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 2(4)(b), tretja alineja, Direktive 2003/96 razlagati tako, da je električna energija, ki se uporablja za delovanje pihalnikov, namenjenih stiskanju zraka, ki se nato uporabi v plavžu v postopku proizvodnje surovega železa s kemijsko redukcijo železove rude, „električna energija, ki se poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo“ v smislu te določbe.
- 18 To vprašanje dejansko zadeva vprašanje stopnje povezanosti, ki mora obstajati med električno energijo in kemijsko redukcijo, da bi bilo mogoče šteti, da se električna energija „poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo“ v smislu člena 2(4)(b), tretja alineja, Direktive 2003/96.
- 19 V zvezi s tem je treba spomniti, da člen 2(4)(b) Direktive 2003/96 iz področja uporabe te direktive izvzema vrsto energentov in električne energije, ki se uporabljajo za tam navedene namene. Energenti in električna energija iz te določbe tako niso obdavčeni v skladu s to direktivo.
- 20 Tako je iz področja uporabe Direktive 2003/96 izvzeta „električna energija, ki se poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo“ iz člena 2(4)(b), tretja alineja, te direktive.
- 21 Iz običajnega pomena besedne zveze „električna energija, ki se [...] uporablja za kemijsko redukcijo“ v različnih jezikovnih različicah navedenega člena 2(4)(b), tretja alineja, je mogoče sklepati, da ohlapna povezanost med uporabo električne energije in kemijsko redukcijo ne zadošča za to, da bi ta uporaba spadala na področje uporabe te določbe, prav tako pa v ta namen ne zadošča uporaba električne energije, ki se ne zahteva za izvedbo kemijske redukcije.
- 22 Vendar besedilo Direktive 2003/96 samo po sebi ne dopušča ugotoviti, ali med električno energijo, uporabljeno za namen, kot je ta iz postopka v glavni stvari, in kemijsko redukcijo v smislu te določbe obstaja dovolj tesna povezava.
- 23 Zato je treba upoštevati ne le besedilo člena 2(4)(b), tretja alineja, Direktive 2003/96, ampak tudi sobesedilo in cilje, ki jih uresničuje ureditev, katere del je (glej zlasti sodbo z dne 10. septembra 2014, Holger Forstmann Transporte, C-152/13, EU:C:2014:2184, točka 26).
- 24 V zvezi s tem je treba poudariti, da navedena direktiva v skladu s členom 2(4)(b), druga alineja, te direktive ne velja za dvojno uporabo energentov. Dodati je treba, da je v tej določbi navedena opredelitev energentov z dvojno uporabo in iz nje izhaja, da ima energent dvojno uporabo, kadar se uporablja tako kot gorivo za ogrevanje kakor tudi za druge namene kot za pogonsko gorivo in gorivo za ogrevanje. Uporaba energentov za, med drugim, kemijsko redukcijo se šteje za dvojno uporabo.
- 25 Člen 2(4)(b) Direktive 2003/96 je treba razlagati glede na uvodno izjavo 22 te direktive, v kateri je navedeno, da za energente praviloma velja pravni okvir Skupnosti, če se uporabljajo kot gorivo za ogrevanje ali pogonsko gorivo. Iz te uvodne izjave je tudi razvidno, da narava in logika davčnega sistema narekuje, da se iz obsega okvira med drugim izključi dvojna uporaba energentov, in da se mora električna energija, ki se uporablja na podoben način, obravnavati enakovredno.
- 26 Kot je Komisija navedla v svojih stališčih, je zakonodajalec Unije zaradi zamenljivosti energentov in električne energije za razmejitev področja uporabe Direktive 2003/96 in s tem za obdavčitev teh proizvodov v skladu s to direktivo zanje pridržal enakovredno obravnavo. Takšna določitev materialnega področja uporabe te direktive namreč dopušča skupno določitev najnižje ravni obdavčitve na ravni Evropske unije tako za energente kot za električno energijo, s čimer se navsezadnje želi doseči dvojni cilj, ki mu sledi navedena direktiva in kot je naveden v uvodnih izjavah od 2 do 6, 7, 11 in 12 te direktive, in sicer zagotovitev pravnega delovanja notranjega trga v energetskega sektorja na eni strani in spodbujanje ciljev okoljske politike na drugi.

- 27 Glede na preudarke, navedene v točkah 25 in 26 te sodbe, je treba poudariti, da bi razlaga pojma „električna energija, ki se poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo“, navedenega v tretji alineji člena 2(4)(b) Direktive 2003/96, ki bi bila širša od tiste, ki je pridržana za pojem „energent[i, ki se uporabljajo] za kemijsko redukcijo“ v smislu druge alineje te določbe, porušila enakovredno obravnavo energentov in električne energije, ki se uporablja na podoben način, ki jo je za razmejitev področja uporabe navedene direktive želel doseči zakonodajalec Unije.
- 28 Taka razlaga bi namreč povzročila izvzetje električne energije iz obdavčitve, določene z Direktivo 2003/96, v škodo energenta, ki se uporablja na podoben način, za katerega pa bi veljala obdavčitev v skladu s to direktivo. Glede na zamenljivost energentov in električne energije bi ta razlaga povzročila dajanje prednosti električni energiji v škodo energentom, kar bi bilo nazadnje v nasprotju z dvojnimi ciljem, ki mu sledi Direktiva 2003/96 in ki je omenjen v točki 26 te sodbe.
- 29 V obravnavanem primeru je treba prav tako pojasniti, da iz predložitvene odločbe ni razvidno, da se v napravi iz spora o glavni stvari električna energija, ki se uporablja za delovanje pihalnika, uporablja drugače kot za pogon električnih motorjev, potrebnih za zgoščitev zunanega zraka. Stališča družbe Hüttenwerke Krupp prav tako temeljijo na predpostavki, da se električna energija iz spora o glavni stvari uporablja za delovanje pihalnika kot gonilna sila. Družba Hüttenwerke Krupp je poleg tega na obravnavi na vprašanje Sodišča potrdila, da se zgoščeni zrak iz pihalnika nato segreje v ogrevalniku zraka, preden je vpihnjen v plavž.
- 30 Če pa se predpostavi, da je pihalnik deloval ne zaradi električne energije, temveč zaradi energenta, kot je dizelsko gorivo, ta energent ne bi spadal pod pojem energentov z „dvojno uporabo“ v smislu prvega stavka člena 2(4)(b), druga alineja, Direktive 2003/96, na podlagi česar bi lahko zanj veljalo izvzetje iz področja uporabe te direktive, saj bi uporaba zadevnega energenta služila le za ustvarjanje gonilne sile, kar bi torej ustrezalo uporabi kot pogonsko gorivo.
- 31 Tako iz razlogov, navedenih v točkah od 26 do 28 te sodbe, tretje alineje navedene določbe ni mogoče razlagati tako, da iz področja uporabe navedene direktive izključuje električno energijo, ki se uporablja za enak namen kot tak energent, ne da bi se porušila enakovredna obravnava energentov in električne energije, ki jo je za razmejitev področja uporabe Direktive 2003/96 želel doseči zakonodajalec Unije.
- 32 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba na predloženo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 2(4)(b), tretja alineja, Direktive 2003/96 razlagati tako, da električna energija, ki se uporablja za delovanje pihalnikov, namenjenih stiskanju zraka, ki se nato uporabi v plavžu v postopku proizvodnje surovega železa s kemijsko redukcijo železove rude, ni „električna energija, ki se poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo“ v smislu te določbe.

Stroški

- 33 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (deveti senat) razsodilo:

Člen 2(4)(b), tretja alineja, Direktive Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije je treba razlagati tako, da električna energija, ki se uporablja za delovanje pihalnikov, namenjenih stiskanju zraka, ki se nato uporabi v plavžu v postopku proizvodnje surovega železa s kemijsko redukcijo železove rude, ni „električna energija, ki se poglavitno uporablja za kemijsko redukcijo“ v smislu te določbe.

Podpisi